

документів під час досудового розслідування посягань на життя та здоров'я журналіста / А. М. Коваленко // Вісник Національної академії правових наук України. — № 1(88). — 2017 — С. 182-191. — С. 186).

У порівнянні із оглядом традиційних документів огляд електронних документів є більш об'ємною та складнішою процесуальною дією, яка вимагає використання спеціальних знань, технічних засобів та програмного забезпечення, необхідності залучати спеціалістів для пошуку електронних доказів та їх вилучення під час кримінального провадження. Особливість огляду електронних документів полягає в особливих правилах фіксації отриманих результатів, необхідності використання фізичних носіїв зберігання електронних документів, а також вчинення додаткових процесуальних дій, спрямованих на забезпечення достовірності електронного документа та з метою подальшого їх використання в якості доказу.

Панасюк А. О.

інспектор Управління патрульної поліції в Одеській області, ДПП

ПРИЙОМИ ФІКСАЦІЇ ДАНИХ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Технологізація сучасного соціального життя стрімко зростає у всьому світі, при цьому технологізується не лише матеріальне виробництво, але і решта сторін суспільства та діяльність кожної окремої особи. Розглядаючи мережу Інтернет у контексті її використання під час виявлення і розслідування злочинів, доцільно застосувати інструментальний підхід, згідно з яким він застосовується як інструментарій вирішення завдань цієї державно-правової форми боротьби зі злочинністю.

Робота в мережі Інтернет (організаційні, управлінські, кадрові, технічні, технологічні та інші чинники) та Кримінальний процесуальний кодекс (далі — КПК України) обумовлюють особливості криміналістичного дослідження даних, розміщених в мережі Інтернет. Таке дослідження включає в себе:

1. Пошук;
2. Виявлення;
3. Аналіз (стадії: попередня, робоча та заключна);
4. Формування висновків.

Характер досліджень даних в мережі Інтернет має свої особливості, які обумовлюються змістом та структурою мережі Інтернет, її апаратних засобів та програмного забезпечення. Означений порядок дослідження виправданий тим, що дійсно під час виявлення та до-

кументування даних щодо кримінально-релевантної події слідчі зазвичай використовують певну техніку. Проте, коли йдеться, власне, про використання мережі Інтернет, необхідно звернути більш детальну увагу на інтелектуальне забезпечення та особливості формування мережі підтримки її використання.

Класифікація слідів у криміналістиці відбувається за такими двома великими класами:

1. Матеріальні сліди;
2. Ідеальні сліди.

Проблематика фіксації даних у мережі Інтернет пов'язана з оперативним і швидким її оновленням під час встановлення факту злочину та є ключовою складовою доказової бази відповідного кримінального провадження щодо встановлення кожної обставини конкретного кримінального провадження.

Прийоми фіксації даних у мережі Інтернет:

1. Фіксація інформації на матеріальних носіях (стаціонарні та переносні засоби);
2. Фіксація інформації у вигляді зображень та передачі її через мережу Інтернет (онлайн-диски, електронна пошта та ін.);
3. Фіксація інформації у вигляді роздрукованого матеріалу;
4. Отримання від провайдера копій файлів.

Така діяльність розглядається як сукупність дій, об'єднаних загальною метою, що виконують фіксуючу функцію, яка складається з внутрішньої (психічної) і зовнішньої (фізичної) активності слідчого, врегульована усвідомлюваною ним метою. Така фіксація має у своїй структурі потреби і мотиви її виконання, а також завдання та дії, спрямовані на її вирішення. Дії виконуються реалізацією відповідної сукупності операцій.

Використання конкретного прийому фіксації залежить від об'єктивних та суб'єктивних чинників, щодо його зовнішньої форми зберігання. Вирішення цього завдання потребує дослідження окремих питань організації діяльності слідчих під час використання мережі Інтернет, адже глибокий і масштабний за своїми наслідками розвиток сучасної техніки здійснює вплив на всі аспекти соціального життя кожної людини.

Таким чином, використання цих прийомів при фіксації даних у мережі Інтернет є цілком виправданим, насамперед в умовах активного впровадження мережі Інтернет у практику досудового розслідування. Технології мережі Інтернет упорядковують засоби досягнення цілей, закріплюють задану послідовність дій і в цілому алгоритмізують поведінку слідчого. Так, налаштована технологія фіксації даних у мережі Інтернет виступає як певна програма, яка надає відповідну послідовність дій за дотримання встановлених умов.